

Seat No. : 18500

ML-127

March-2019

B.Com, Sem.-IV

Economics

(International Eco. and Public Finance-(02))

(New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુ પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) જાહેર ખર્ચવિધાનની વ્યાખ્યા આપો તેમજ જાહેર ખર્ચવિધાનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. 14

અથવા

ભાવતંત્રની નિષ્ફળતાના સંદર્ભમાં સરકારની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 4

(1) સંરક્ષણ જાહેર વસ્તુ છે.

(2) ખાનગી ખર્ચવિધાન વ્યક્તિની આવક તેમજ ખર્ચ સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

(3) રાજકોષીય કાર્યો સામાન્યતઃ જાહેર ખર્ચ દ્વારા પૂરા કરવામાં આવે છે.

(4) જાહેર ખર્ચવિધાન કોઈપણ સમાજ સમૂહની આવક અને ખર્ચ સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

2. (A) જાહેર ખર્ચ એટલે શું ? ભારતમાં જાહેર ખર્ચ વધવાના કારણો આપો. 14

અથવા

ઉત્પાદન, રોજગારી તેમજ આવકની વહેંચણી પર જાહેર ખર્ચની અસરો તપાસો.

(B) નીચેનાં વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 4

(1) શિક્ષણ તેમજ સ્વાસ્થ્ય પાછળ થતું જાહેર ખર્ચ ઉત્પાદકીય હોય છે.

(2) ઉત્પાદકીય ખર્ચથી અર્થતંત્રમાં અસ્ક્યામતોનું નિર્માણ થાય છે.

(3) જાહેર ખર્ચ એટલે કેન્દ્ર સરકારનું ખર્ચ.

(4) મહેસૂલી તેમજ રાજકોષીય ખાધ બંને એક જ હોય છે.

ML-127

3. (A) કરવેરાનો આર્થિક વિકાસમાં ફાળો ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. 14

અથવા

ખાદ્યપુરવણીનો ખ્યાલ સમજાવો. તેમજ અર્થતંત્ર પર થતી તેની વિપરીત અસરો ચર્ચો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 3

(1) કરટાળો એ કાનૂની છે.

(2) કર, સરકારની આવકનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ છે.

(3) માર્શલ નામના અર્થશાસ્ત્રીએ કરવેરામાં કરકસરતાનો (Canon of Economy) ખ્યાલ આપ્યો.

4. (A) પ્રત્યક્ષ કરની વ્યાખ્યા આપો. પ્રત્યક્ષ કરના ફાયદા-ગેરફાયદા સમજાવો. 14

અથવા

રોજગારી તેમજ આવકની વહેંચણી પર કરવેરાની અસરો તપાસો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 3

(1) કરવેરા ફરજિયાત ચૂકવણી છે.

(2) પ્રગતિશીલ કરવેરા આવકની અસમાનતા દૂર કરવામાં ઉપયોગી છે.

(3) કરવેરા કાયદાકીય રીતે ટાળી શકાય નહીં.

Seat No. : _____

ML-127

March-2019

B.Com, Sem.-IV

Economics

**(International Eco. and Public Finance-(02))
(New Course)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Answer the following questions.
(2) Question wise marks indicated at the right end.

1. (A) Define Public Finance and discuss its scope.

14

OR

Discuss the role of the govt. in the context of the failure of Price mechanism.

(B) State whether following statements are true or false :

4

- (1) Defence is a part of public Good.
- (2) Private Finance relates to income and expenditure of an Individual.
- (3) Fiscal operations are executed mainly through public expenditure.
- (4) Public finance relates to income and expenditure of a community.

2. (A) What does public expenditure mean ? Discuss the reasons for the growth of public expenditure in India.

14

OR

Examine the effects of public expenditure on production, employment and distribution of Income.

(B) State whether following statements are true or false :

4

- (1) Public expenditure on health and education is productive expenditure.
- (2) Productive expenditure creates Assets.
- (3) Public expenditure refers to only central govt. expenditure.
- (4) Revenue and fiscal deficit refer the same.

3. (A) Discuss critically role of taxation in economic development. 14

OR

Explain the meaning of deficit financing. Examine its adverse effects on Economy.

- (B) State whether following statements are true or false : 3

- (1) Tax avoidance is legal.
- (2) Tax is the best source of Revenue for the govt.
- (3) Marshall advocated the cannon of economy in taxation.

4. (A) Define Direct Tax. Examine the merits and demerits of direct taxes. 14

OR

Examine the effects of Taxation on income distribution and employment.

- (B) State whether following statements are true or false : 3

- (1) Tax is a compulsory payment.
- (2) Progressive taxes help in reducing income inequality.
- (3) Taxes cannot be avoided legally.

ML-127

March-2019

B.Com, Sem.-IV**Economics****(Economics of Growth and Development)
(Old Course)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) જમણી બાજુ પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) આર્થિક વિકાસ તેમજ આર્થિક વૃદ્ધિની વ્યાખ્યા આપો. તેમજ તે બંને વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 14

અથવા

આર્થિક વિકાસના નિર્દેશક તરીકે PQLI, HDI તેમજ GDI ચર્ચો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 4

(1) ટોડારોના મતે આર્થિક વિકાસ એ એક બહુમુખી પ્રક્રિયા છે.

(2) માનવ વિકાસનો ખ્યાલ 1990 માં UNO એ આપ્યો હતો.

(3) માનવ વિકાસ આંકનું મૂલ્ય ઓછામાં ઓછું 10 હોય છે.

(4) આર્થિક વિકાસ પરિમાણાત્મક છે.

2. (A) હેરોડ-ડોમરનું આર્થિક વિકાસનું મોડેલ સમજાવો. 14

અથવા

હર્ષમેનનો અસમતોલ વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 4

(1) ડોમરના મોડેલમાં (α) સીમાંત બચતવૃત્તિનો નિર્દેશ કરે છે.(2) જો $G_w < G_n$ હશે, તો અર્થતંત્રમાં તીવ્ર કુગાવો સર્જશે.

(3) સીંગર નામના અર્થશાસ્ત્રીએ સમતોલ વિકાસનો સિદ્ધાંત આપ્યો.

(4) $MPC = \frac{\Delta y}{\Delta c}$ (સી.વ.વૃ. = $\frac{\text{આવકમાં ફેરફાર } (\Delta y)}{\text{વપરાશમાં ફેરફાર } (\Delta c)}$)

3. (A) ગરીબી રેખા એટલે શું ? નિરપેક્ષ ગરીબીના નિદેશકો ચર્ચો. 14

અથવા

ભારતીય અર્થતંત્રના સંદર્ભમાં બેકારીના કારણો તેમજ અસરો સમજાવો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 3

- (1) ગરીબી રેખા એ નિરપેક્ષ ગરીબીનું સાચું માપ છે.
- (2) ગરીબી રેખાનો ખ્યાલ સર્વપ્રથમ લોર્ડ બોઈલ ઓરે (Lords Boil Ore) એ આપ્યો હતો.
- (3) ભારતમાં છેલ્લી વસ્તી ગણતરી 2001માં થઈ હતી.

4. (A) ભારતમાં આવકની અસમાનતા અંગે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 14

અથવા

સંપોષિત વિકાસ (Sustainable Development) નો ખ્યાલ ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 3

- (1) ઈન્ડોનેશિયાના અર્થતંત્ર માટે જે.કે. બોઈક (J.K. Boeke) સામાજિક દ્વેતવાદનો ખ્યાલ આપ્યો.
- (2) 1994 માં જાપાનમાં ક્યોટો સમીટ યોજાઈ હતી.
- (3) સંપોષિત (Sustainable Development) એટલે પર્યાવરણીય વિકાસ.

Seat No. : _____

ML-127

March-2019

B.Com, Sem.-IV

Economics

**(Economics of Growth and Development)
(Old Course)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Answer the following questions.
(2) Question wise marks indicated at the right end.

1. (A) Define Economic Growth and Economic Development and differentiate between the two. 14

OR

Discuss PQLI, HDI, GDI as an indicator of economic development.

- (B) State whether following statements are true or false : 4
- (1) Todaro said economic development is a multidimensional process.
  - (2) In 1990 UNO put forth the concept of human development.
  - (3) 10 is the minimum value of HDI.
  - (4) Economic development is a quantitative term.

2. (A) Critically discuss Harrod-Domar's Model of Economic Growth. 14

OR

Discuss in detail Hirschman's theory of Unbalanced Growth.

- (B) State whether following statements are true or false : 4

- (1) α in Domar's model refer to marginal propensity to save.
- (2) If $G_w < G_n$, there will be chronic inflation.
- (3) Singer gave the concepts of balanced growth.
- (4) $MPC = \frac{\Delta y}{\Delta c}$

3. (A) What does absolute poverty mean ? What are the indicators of absolute poverty ? 14

OR

Discuss the causes and effects of Unemployment in the context of Indian Economy.

- (B) State whether following statements are true or false : 3

- (1) Poverty line is a correct measure of Absolute poverty.
- (2) The concept of poverty line was introduced by Lords Boil Ore.
- (3) In India last census was conducted in 2001.

4. (A) Write a detailed note on the inequality of Income in India. 14

OR

Critically discuss the concept of sustainable development.

- (B) State whether following statements are true or false : 3

- (1) J.K. Bocke gave the concept of Social Dualism for the Indonesian Economy.
- (2) Kyoto summit was held in Japan in 1994.
- (3) Sustainable development means Enviornmental development.